

شناسنامه ماده:

ساعات هفتگی	نوع واحد	واحد	نوع ماده	عنوان ماده	کد ماده	دوره	
۳	نظری	۳	تخصصی	تفسیر تحلیلی ۲		کارشناسی	
تفسیر							رشته
محاضره- مطالعات کتابخانه ای - کار در کلاس							روش تدریس
در این ماده سوره نور آیات ۱ تا ۲۴ به صورت تحلیلی تفسیر می شود. آشنایی با تفسیر لغوی و همچنین تفسیر روایی و بررسی آیات مشابه و جمع بندی آن ها.							تعریف ماده
<p>۱- شناخت دلالت آیات از جهت لغوی، صرفی، نحوی و بلاغی</p> <p>۲- پی بردن به ارتباط و مناسبت بین کلمات و جملات و همچنین آیات هر مقطع و مناسبت سوره با ماقبل و ما بعد.</p> <p>۳- اطلاع از مواضع اختلاف قراءات و تأثیر معنایی آن ها</p> <p>۴- آگاهی از چگونگی تفسیر قرآن به قرآن با ذکر آیات مشابه و بررسی وجه اتفاق و افتراق آن</p> <p>۵- آگاهی از چگونگی تفسیر قرآن به سنت و اقوال صحابه تابعین و بیان سبب نزول به عنوان بیان مصادیق آیه</p> <p>۶- چگونگی جمع بندی بین آیات</p>							اهداف ماده
<p>طلاب بر موارد زیر قادر خواهند بود:</p> <p>۱- نصوص قرآن را بر اساس لغت تفسیر کنند</p> <p>۲- تفاسیر روایی را بشناسند</p> <p>۳- قراءات وارده و میزان تأثیر آن در معنا را بشناسند</p> <p>۴- آیات مشابه را جمع بندی کنند</p>							دستاورد آموزشی

جدول ارزیابی و امتحانات:

ردیف	مورد	حداقل	حداکثر	توضیحات
۱	موارد صرفی، نحوی و بلاغی	۲۰٪	۴۰٪	
۲	ارتباط و مناسبت کلمات، جملات، آیات	۱۰٪	۲۰٪	
۳	قراءات	۱۰٪	۲۰٪	
۴	احادیث و سبب نزول	۱۰٪	۲۰٪	
۵	ذکر آیات مشابه	۱۰٪	۲۰٪	

مراجع و مصادر:

١. معجم مقاييس اللغة، المؤلف: ابن فارس، أبو الحسين أحمد القزويني، المحقق: عبد السلام محمد هارون
٢. الناشر: دار الفكر، عام النشر: ١٣٩٩هـ - ١٩٧٩م.
٣. المفردات في غريب القرآن، المؤلف: الراغب الأصفهاني، أبو القاسم الحسين بن محمد، المحقق: صفوان عدنان الداودي، الناشر: دار القلم، الدار الشامية - دمشق بيروت، الطبعة: الأولى - ١٤١٢ هـ
٤. الموسوعة القرآنية، خصائص السور، جعفر شرف الدين، المحقق: عبد العزيز بن عثمان التويجزي الناشر: دار التقريب بين المذاهب الإسلامية - بيروت، الطبعة: الأولى - ١٤٢٠ هـ
٥. الموسوعة القرآنية المتخصصة، مجموعة من الأساتذة والعلماء المتخصصين، الناشر: المجلس الأعلى للشئون الإسلامية، مصر، عام النشر: ١٤٢٣ هـ - ٢٠٠٢ م.
٦. التحرير والتنوير، محمد الطاهر بن محمد بن محمد الطاهر بن عاشور التونسي (المتوفى: ١٣٩٣هـ)، الناشر: دار التونسية للنشر - تونس، سنة النشر: ١٩٨٤ هـ
٧. جامع البيان في تأويل القرآن، محمد بن جرير بن يزيد بن كثير بن غالب الأملي، أبو جعفر الطبري (المتوفى: ٣١٠هـ)، المحقق: أحمد محمد شاكر، الناشر: مؤسسة الرسالة، الطبعة: الأولى، ١٤٢٠ هـ - ٢٠٠٠ م.
٨. معاني القراءات، محمد بن أحمد بن الأزهرى الهروى، أبو منصور (المتوفى: ٣٧٠هـ)، الناشر: مركز البحوث في كلية الآداب - جامعة الملك سعود المملكة العربية السعودية، الطبعة: الأولى، ١٤١٢ هـ - ١٩٩١ م.
٩. بحوث في أصول التفسير ومناهجه، فهد الرومي، الناشر: مكتبة التوبة، الطبعة الرابعة، تاريخ الطبعة: ١٤١٩ هـ
١٠. فصول في أصول التفسير، مساعد بن سليمان الطيار، دار النشر الدولي، الطبعة الأولى، تاريخ الطبعة: ١٤١٣هـ - ١٩٩٣م.
١١. مفاتيح الغيب، فخر الدين الرازى، أبو عبد الله محمد بن عمر، الناشر: دار إحياء التراث العربى - بيروت، الطبعة: الثالثة - ١٤٢٠ هـ
١٢. الكشاف عن حقائق غوامض التنزيل، الزمخشري، أبو القاسم محمود بن عمرو، الناشر: دار الكتاب العربى - بيروت، الطبعة: الثالثة - ١٤٠٧ هـ
١٣. الدر المصون في علوم الكتاب المكنون، السمين الحلبي، أبو العباس، أحمد بن يوسف بن عبد الدائم، المحقق: الدكتور أحمد محمد الخراط، الناشر: دار القلم، دمشق.
١٤. الحجة في القراءات السبع، ابن خالويه، أبو عبد الله، الحسين بن أحمد، المحقق: د. عبد العال سالم مكرم، الأستاذ المساعد بكلية الآداب - جامعة الكويت، الناشر: دار الشروق - بيروت، الطبعة: الرابعة، ١٤٠١ هـ
١٥. أسباب نزول القرآن، الواحدى، أبو الحسن على بن أحمد، المحقق: كمال بسيوني زغلول، الناشر: دار الكتب العلمية - بيروت، الطبعة: الأولى، ١٤١١ هـ
١٦. إعراب القرآن وبيانه، المؤلف: محيى الدين درويش، الناشر: دار الإرشاد للشئون الجامعية - حمص - سورية، (دار اليمامة - دمشق - بيروت)، (دار ابن كثير - دمشق - بيروت)، الطبعة: الرابعة، ١٤١٥ هـ
١٧. الكتاب: الصحيح المسند من أسباب النزول؛ مُقْبَلُ بْنُ هَادِيٍّ بْنِ مُقْبَلِ بْنِ قَائِدَةَ الْهَمْدَانِي الْوَادِعِيِّ (المتوفى: ١٤٢٢هـ)؛ الناشر: مكتبة ابن تيمية - القاهرة؛ الطبعة: الرابعة مزيدة ومنقحة، ١٤٠٨هـ - ١٩٨٧م؛ عدد الأجزاء: ١.
١٨. المحرر في أسباب نزول القرآن من خلال الكتب التسعة دراسة الأسباب رواية ودراية
١٩. خالد بن سليمان المزيني؛ الناشر: دار ابن الجوزي، الدمام - المملكة العربية السعودية؛ الطبعة: الأولى، (١٤٢٧ هـ - ٢٠٠٦ م)؛ عدد الأجزاء: ٢.
٢٠. النشر في القراءات العشر، شمس الدين أبو الخير ابن الجزرى، محمد بن محمد بن يوسف (المتوفى: ٨٣٣ هـ)، المحقق: علي محمد الضباع (المتوفى ١٣٨٠ هـ) الناشر: المطبعة التجارية الكبرى، عدد الأجزاء: ٢
٢١. تفسير أبي السعود = إرشاد العقل السليم إلى مزايا الكتاب الكريم، أبو السعود العمادى محمد بن محمد بن مصطفى (المتوفى: ٩٨٢هـ)، ناشر: دار إحياء التراث العربى - بيروت.
٢٢. إعراب القرآن الكريم، أحمد عبيد الدعاس - أحمد محمد حميدان - إسماعيل محمود القاسم
٢٣. الناشر: دار المنير ودار الفارابى - دمشق، الطبعة: الأولى، ١٤٢٥ هـ.
٢٤. روح المعاني في تفسير القرآن العظيم والسبع المثاني، شهاب الدين محمود بن عبد الله الحسينى الألوسى، المحقق: على عبد البارى عطية، الناشر: دار الكتب العلمية - بيروت، الطبعة: الأولى، ١٤١٥ هـ.

سرفصل های ماده:

جلسات هفتگی	موضوعات	مقرر تدوین
۱	مقدمه ای درباره سوره نور: ترتیب سوره در مصحف ونزول وتعداد آیات آن، مکی ومدنی بودن سوره و بیان اختلافات وارده، مقصد وموضوع سوره وفضایل آن..	بصائر ذوی التمییز فی لطائف الکتاب العزیز للفیروزآبادی ص ۲۳۵ التحریر والتنویر، ابن عاشور: ۱۳۹/۱۸-۱۴۱. الموسوعة القرآنیة، خصائص السور، جعفر شرف الدین: ۷۰/۶-۷۵. الموسوعة القرآنیة المتخصصة، مجموع من الاساتذة: ص: ۲۷۸-۲۸۹.
۲	سوره نور: از آیه ۱ تا آیه ۳ مباحث لغوی (بیان غریب واشتقاق، نحو واعراب، و صرف)،	(مقایس اللغة، لابن فارس. ج ۴ ص ۴۸۸ و ج ۵ ص ۴۱۷ و ج ۳ ص ۲۶ و ج ۲ ص ۴۷۱ و ج ۲ ص ۳۱۹ ج ۳ ص ۴۳۲. مفردات فی غریب القرآن، راغب ، ص ۳۷۶ و ۴۸۸ و ۲۰۸ و ۱۷۵ و ۳۱۱. معانی القرآن للنحاس ج ۴ ص ۴۹۳ تا ۵۰۰). اعراب القرآن للنحاس ج ۳ ص ۸۸ معانی القرآن و اعرابه، زجاج ج ۲ ص ۲۹ تا ۲۸. معانی القرآن، فراء ج ۲ ص ۲۳۸ تا ۲۴۰. املاء ما من به الرحمن، عکبری، ج ۲ ص ۱۵۳)
۳	مباحث بلاغی (معانی، بیان و بدیع)، تناسب بین آیات سوره تناسب سوره با سوره ما قبل ،	تفسیر أبی السعود، ج ۶ ص ۱۵۵ تا ۱۵۶ (البحر المحیط، ابو حیان، ج ۸ ص ۱۱. کشف، زمخشری، ج ۳ ص ۲۰۹ و ۲۱۰. نظم الدرر، بقاعی. ج ۱۳ ص ۲۰۰ و ۲۰۱ و ۲۰۳؛
۴	سبب نزول وتأثیر آن بر فهم آیه، قراءات وارده وتوجیه معنایی آن.	اسباب النزول، واحدی ص ۲۱۱-۲۱۲. الصحیح المسند من أسباب النزول مُقبَلُ بنُ هادی ص ۱۰۲. المحرر فی أسباب نزول القرآن من خلال الکتب التسعة دراسة الأسباب رواية ودراية؛ خالد بن سليمان المزینی؛ ج ۲ ص ۷۱۵ تا ۷۱۸. الحجّة فی القراءات السبع، ابن خالویه ص: ۲۵۹ و ۲۶۰).
۵	نظایر قرآنی، تفسیر به ماثور، جمیع معانی محتمل، ترجیح بین معانی وادله آن..	(جامع البیان فی تاویل آی القرآن، طبری (۸۶/۱۹-۹۵). (الجامع لأحكام القرآن، قرطبی (۱۴۳/۱۲-۱۵۳). (أضواء البیان، للشنقيطی، ج ۵ ص ۴۱۷.
۶	سوره نور: آیات ۴ و ۵ : مباحث لغوی (بیان غریب واشتقاق، نحو و اعراب، و صرف)،	(مقایس اللغة، لابن فارس. ج ۲ ص ۴۳۵ و ج ۲ ص ۶۹ و ج ۲ ص ۲۲۱ و ج ۴ ص ۵۰۲. مفردات فی غریب القرآن، راغب ، ص ۲۶۸ و ۳۸۰. إعراب القرآن و بیانه، لدرویش، ج ۶ ص ۵۵۹-۵۶۰. إعراب القرآن الکریم، للدعاس، ج ۲ ص ۳۴۳-۳۴۴؛ املاء ما من به الرحمن، للعکبری، ج ۲ ص ۱۵۳).
۷	مباحث بلاغی (معانی، بیان و بدیع)، تناسب بین آیات سوره تناسب سوره با سوره ما قبل ،	تفسیر أبی السعود، ج ۶ ص ۱۵۷ تا ۱۵۸ (البحر المحیط، ابو حیان، ج ۸ ص ۱۱ تا ۱۵۱. کشف، زمخشری، ج ۳ ص ۲۱۳ و ۲۱۴. روح المعانی للألوسی، ج ۹ ص ۲۹۷. تفسیر أبی السعود، ج ۶ ص ۱۵۷ تا ۱۵۸ نظم الدرر، بقاعی. ج ۱۳ ص ۲۰۰. الدر المصون فی علوم الکتب المکنون للسمین الحلبي ج ۸ ص ۳۸۱. نظم الدرر، بقاعی. ج ۱۳ ص ۲۱۴
۸	سبب نزول وتأثیر آن بر فهم آیه، قراءات وارده وتوجیه معنایی آن.	اسباب النزول، واحدی ص ۲۱۱-۲۱۲. الصحیح المسند من أسباب النزول مُقبَلُ بنُ هادی ص ۱۰۲. المحرر فی أسباب نزول القرآن من خلال الکتب التسعة دراسة الأسباب رواية ودراية؛ خالد بن سليمان المزینی؛ ج ۲ ص ۷۱۵ تا ۷۱۸. الحجّة فی القراءات السبع، ابن خالویه ص: ۲۵۹ و ۲۶۰. النشر فی القراءات العشر، لابن الجزری، ج ۲ ص ۳۳۰
۹	نظایر قرآنی، تفسیر به ماثور، جمیع معانی محتمل، ترجیح بین معانی وادله آن..	جامع البیان فی تاویل آی القرآن، طبری (۱۰۲/۱۹-۱۰۸). (الجامع لأحكام القرآن، قرطبی (۱۵۴/۱۲-۱۶۲). (أضواء البیان، للشنقيطی، ج ۵ ص ۴۳۱-۴۲۹.
۱۰	آیات ۶ و ۷ و ۹ و ۱۰ مباحث لغوی (بیان غریب واشتقاق،	(مقایس اللغة، لابن فارس. ج ۳ ص ۳۵ و ج ۵ ص ۳۵۲ و ج ۲ ص ۲۷۱ و ج ۴ ص ۴۲۸، مفردات فی غریب القرآن، راغب ، ۲۱۶ و ۴۵۱ و ۳۱۳ و ۶۰۸.

۱۱	مباحث لغوی (اعراب، و صرف).	اعراب القرآن للنحاس ج ۳ ص ۹۰ و ۸۹. اعراب القرآن للدرویش ، ج ۶ ص ۵۶۵ و ۵۶۶ املاء ما من به الرحمن، عکبری، ج ۲ ص ۱۵۴ و ۱۵۵
۱۲	مباحث بلاغی (معانی، بیان و بدیع)، تناسب بین آیات سوره	البحر المحيط، ابو حیان، ج ۸ ص ۱۶ و ۱۷ و ۱۸. الدر المصون فی علوم الكتاب المکنون للسمین الحلبي ج ۸ ص ۳۸۴ تا ۳۸۷. نظم الدرر، بقاعی، ج ۱۳ ص ۲۱۶ تا ۲۱۹؛
۱۳	سبب نزول و تاثیر آن بر فهم آیه، قراءات وارده و توجیه معنایی آن،	اسباب النزول، واحدی ص ۲۱۲-۲۱۳. الصحيح المسند من أسباب النزول مُقبِلُ بنُ هادى ص ۱۳۰ تا ۱۳۲. المحرر فی أسباب نزول القرآن من خلال الكتب التسعة دراسة الأسباب رواية ودرایة ؛ خالد بن سليمان المزینی ؛ ج ۲ ص ۷۱۹ تا ۷۴۰. الحجة فی القراءات السبع، ابن خالویه ص ۲۶۰.
۱۴	نظایر قرآنی، تفسیر به ماثور، جمیع معانی محتمل، ترجیح بین معانی و ادله آن..	جامع البیان فی تاویل آی القرآن، طبری (۱۰۹/۱۹-۱۱۵). الجامع لأحكام القرآن، قرطبی (۱۶۳/۱۲-۱۷۵). (أضواء البیان، للشنقيطی، ج ۵ ص ۴۶۴ و ۴۸۳.
۱۵	آیات ۱۱ و ۱۲ و ۱۳ و ۱۴: مباحث لغوی (بیان غریب و اشتقاق	(مقایس اللغة، لابن فارس ج ۱ ص ۱۸ و ج ۴ ص ۳۳۶ و ج ۲ ص ۵۹ و ج ۵ ص ۱۷۹ و ج ۵ ص ۱۵۳ و ج ۵ ص ۲۷۱ و ج ۴ ص ۴۶۵. مفردات فی غریب القرآن، راغب ، ص ۷۹ و ص ۵۶۸ و ص ۷۰۹ و ص ۶۹۷ و ص ۶۶۷ و ص ۶۴۸.
۱۶	مباحث لغوی (بیان اعراب، و صرف)،	اعراب القرآن للنحاس ج ۳ ص ۸۹ اعراب القرآن للدرویش ، ج ۶ ص ۵۶۵ و ۵۶۶ املاء ما من به الرحمن، عکبری، ج ۲ ص ۱۵۴.
۱۷	مباحث بلاغی (معانی، بیان و بدیع) تناسب بین آیات سوره تناسب سوره با سوره ما قبل	(البحر المحيط، ابو حیان، ج ۸ ص ۱۶ تا ۱۹. کشف، زمخشری، ج ۳ ص ۲۱۷ و ۲۱۹. تفسیر أبی السعود، ج ۶ ص ۱۶۰ تا ۱۶۲ الدر المصون فی علوم الكتاب المکنون للسمین الحلبي ج ۸ ص ۳۸۸ تا ۳۸۹. نظم الدرر، بقاعی، ج ۱۳ ص ۲۲۱ تا ۲۳۰؛
۱۸	سبب نزول و تاثیر آن بر فهم آیه، قراءات وارده و توجیه معنایی آن،	اسباب النزول، واحدی ص ۲۳۶ تا ۲۴۰. الصحيح المسند من أسباب النزول مُقبِلُ بنُ هادى ص ۱۳۲ تا ۱۳۷. المحرر فی أسباب نزول القرآن من خلال الكتب التسعة دراسة الأسباب رواية ودرایة ؛ خالد بن سليمان المزینی ؛ ج ۲ ص ۷۴۳ تا ۷۴۹. الحجة فی القراءات السبع، ابن خالویه ص ۲۶۰). (البحر المحيط، ابو حیان، ج ۸ ص ۲۱ تا ۲۲.
۱۹	نظایر قرآنی، تفسیر به ماثور، جمیع معانی محتمل، ترجیح بین معانی و ادله آن..	جامع البیان فی تاویل آی القرآن، طبری (۱۲۷/۱۹-۱۳۲). الجامع ، لأحكام القرآن قرطبی (۱۷۶-۱۸۱/۱۲).
۲۰	تفسیر آیه ۱۵ و ۱۶ و ۱۷ و ۱۸: مباحث لغوی (بیان غریب و اشتقاق).	(مقایس اللغة، لابن فارس ج ۵ ص ۲۶۱ و ج ۴ ص ۴۶ و ج ۶ ص ۲۱ و ج ۱ ص ۳۰۷ و ج ۴ ص ۱۸۱ مفردات فی غریب القرآن، راغب ، ص ۲۱۶ و ۴۵۱.
۲۱	مباحث لغوی (بیان ، نحو و اعراب، و صرف)، مباحث بلاغی (معانی، بیان و بدیع)،	اعراب القرآن للنحاس ج ۳ ص ۹۰. اعراب القرآن للدرویش ، ج ۶ ص ۵۷۶ و ۵۷۷. املاء ما من به الرحمن، عکبری، ج ۲ ص ۱۵۵). (البحر المحيط، ابو حیان، ج ۸ ص ۲۲ و ۲۳. کشف، زمخشری، ج ۳ ص ۲۱۸ و ۲۲۰. تفسیر أبی السعود، ج ۶ ص ۱۶۲ تا ۱۶۳.
۲۲	مباحث بلاغی (معانی، بیان و بدیع)،	البحر المحيط، ابو حیان، ج ۸ ص ۲۲ و ۲۳. کشف، زمخشری، ج ۳ ص ۲۱۸ و ۲۲۰. تفسیر أبی السعود، ج ۶ ص ۱۶۲ تا ۱۶۳.
۲۳	قراءات وارده و توجیه معنایی آن و تناسب بین آیات،	. الحجة فی القراءات السبع، ابن خالویه ص ۲۶۰). (البحر المحيط، ابو حیان، ج ۸ ص ۲۲. الدر المصون فی علوم الكتاب المکنون للسمین الحلبي ج ۸ ص ۳۹۰ و ۳۹۱. نظم الدرر، بقاعی، ج ۱۳ ص ۲۳۱ تا ۲۳۳

۲۴	نظایر قرآنی، تفسیر به ماثور، جمیع معانی محتمل، ترجیح بین معانی وادله آن..	جامع البیان فی تاویل آی القرآن، طبری (۱۳۲/۱۹-۱۲۷). الجامع لأحكام القرآن، قرطبی (۱۸۲-۱۸۴/۱۲).
۲۵	تفسیر آیات ۱۹ و ۲۰ مباحث لغوی (بیان غریب واشتقاق)	مقاییس اللغة، لابن فارس. ج ۲ ص ۲۶ و ج ۳ ص ۲۳۵ و ج ۴ ص ۴۷۸ و ج مفردات فی غریب القرآن، راغب، ص ۲۱۶ و ۴۵۱.
۲۶	مباحث لغوی (بیان نحو و اعراب، و صرف)، تناسب بین آیات،	اعراب القرآن للدعاس ج ۲ ص ۳۴۶ و ۳۴۷. نظم الدرر، بقاعی. ج ۱۳ ص ۲۳۲ تا ۲۳۵
۲۷	مباحث بلاغی (معانی، بیان و بدیع)،	(البحر المحيط، ابو حیان، ج ۸ ص ۲۳. کشاف، زمخشری، ج ۳ ص ۲۲۱. تفسیر أبی السعود، ج ۶ ص ۱۶۳ تا ۱۶۴.
۲۸	نظایر قرآنی، تفسیر به ماثور، جمیع معانی محتمل، ترجیح بین معانی وادله آن..	جامع البیان فی تاویل آی القرآن، طبری (۱۳۴/۱۹-۱۳۳). الجامع لأحكام القرآن، قرطبی (۱۸۴-۱۸۵/۱۲).
۲۹	تفسیر آیات ۳۲ و ۳۳. مباحث لغوی (بیان غریب واشتقاق، نحو واعراب، و صرف)،	(مقاییس، ابن فارس. ج ۱ ص ۱۶۶ و ج ۲ ص ۱۷۲ و ج ۳ ص ۲۷۲ مفردات فی غریب القرآن، راغب. ص ۳۲ و ۳۳۹ و ۵۵ و ۴۲۹ (معانی القرآن و اعرابه، زجاج، ج ۴ ص ۴۰). (اعراب القرآن و بیانه، محیی الدین درویش، ج ۶ ص ۶۰۱)
۳۰	مباحث بلاغی (معانی، بیان و بدیع) تناسب بین آیات،	نظم الدرر، بقاعی. ج ۱۳ ص ۲۶۵ تا ۲۷۰
۳۱	سبب نزول و تاثیر آن بر فهم آیه، قراءات وارده و توجیه معنایی آن و تناسب بین آیات،	اسباب النزول، واحدی: ۳۲۵/۱-۳۲۷. المحرر فی أسباب نزول القرآن، خالد بن سليمان المزيني، ج ۲ ص ۷۵۲. (الحجة فی القراءات السبع، ابن خالويه ص: ۲۵۹ و ۲۶۰).
۳۲	نظایر قرآنی، تفسیر به ماثور، جمیع معانی محتمل، ترجیح بین معانی وادله آن..	جامع البیان فی تاویل آی القرآن، طبری (۱۷۶/۱۹-۱۶۵). البحر المحيط، ابو حیان .. کشاف زمخشری، ج ۳ ص ۲۳۵، الجامع لأحكام القرآن، قرطبی (۲۵۵/۱۲-۲۳۹). أضواء البیان، شنقيطی. ج ۵ ص ۵۲۸ تا ۵۲۹.
۳۳	تفسیر آیه ۵۸ و ۵۹: مباحث لغوی (بیان غریب واشتقاق)	(مقاییس اللغة، ابن فارس. ج ۱ ص ۱۷۷ و ج ۲ ص ۱۹۳ و ج ۳ ص ۹۳ و ج ۴ ص ۱۸۴ مفردات راغب؛ ص ۱۴ و ۱۲۹ و ۳۵۲ و ۳۱۱)
۳۴	مباحث لغوی (نحو و اعراب، و صرف)، مباحث بلاغی (معانی، بیان و بدیع)، و تناسب بین آیات،	(معانی القرآن و اعرابه، زجاج، ج ۴ ص ۴۰). (اعراب القرآن و بیانه، محیی الدین درویش، ج ۶ ص ۶۴۵ و ۶۴۶). نظم الدرر، بقاعی ج ۱۳ ص ۳۰۸ و ۳۰۹
۳۵	سبب نزول و تاثیر آن بر فهم آیه، قراءات وارده و توجیه معنایی آن	اسباب النزول، واحدی: ۳۲۹/۱ المحرر فی أسباب نزول القرآن، خالد بن سليمان المزيني، ج ۲ ص ۷۵۵. الحجة فی القراءات السبع، ابن خالويه ص: ۲۶۴). المحتسب فی تبیین وجوه شواذ القراءات، ابن جنی (۱۰۹/۲-۱۰۸).
۳۶	نظایر قرآنی، تفسیر به ماثور، جمیع معانی محتمل، ترجیح بین معانی وادله آن..	جامع البیان فی تاویل آی القرآن، طبری (۲۱۵/۱۹-۲۱۱). البحر المحيط، ابو حیان. ج ۸ ص ۶۸ و ۶۹ و ۷۰ و ۷۱. کشاف، زمخشری، ج ۳ ص ۲۵۳ و ۲۵۴. الجامع لأحكام القرآن، قرطبی (۳۰۸/۱۲-۳۰۲).